

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov

PROSVETA

Issued daily except Sundays and Holidays

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR X.

Entered as second-class matter January 25, 1914, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL. PETEK 23. NOVEMBRA (NOVEMBER) 1917

STEV.—NUMBER 276.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Bursleson, Postmaster General.

VELIKA ANGLEŠKA ZMAGA

MILJON MOŽ PRIPRAVLJENIH.

General Lloyd George odgovarja vojni departament v Washingtonu, da je velika armada na potu in v Franciji.

EVROPI SE BODO PODALI KARTEVAM AMERIKE.

Washington, 22. nov. — Na general Lloyd George za armado vojnega moča odgovarja vojni departament ameriške vlade, da čete, ki so v Francoskem in druge čete, ki so v neprestanem toku na morje, štejejo več kot milijon mož.

Ob času, ko je bila napovedana vojna, ni nikdar nihče mislil, da Amerika mobilizirala in postavila na bojišče toliko armado v tako kratkem času.

Na poučenih virov se poroča, da predsednik Wilson bavi z nametom, kako pomnožiti sedanjo vojno silo Amerike, da bo odgovorila potrebam v Evropi z ozirom na sedanji položaj. Govori se tudi, da bo predsednik na pripovedilo ameriškega generalnega šefa zahteval spremembe taktike v napadih, in sicer da se artilerija umakne vedji sili pehote.

General Pershing ima danes pod svojim vodstvom tako veliko armado, o kakršni niso ameriški vojni zvezdeniki nikdar sanjali, da je potrebna za vojno proti Nemčiji. Tisti, ki so bili najbolj navdušeni za vojno, so rekli, da bo nadostovalo kakih 300,000 mož.

Poleg tega pa ameriška vlada odločno vstraja, da se mora ustanoviti zavezniški vojni svet, ki bo vodil operacije na bojiščih.

Washington, 22. nov. — Politični House poroča iz Londona, da se polovno vrše priprave za svetovno konferenco in ustanovitve vojnega sveta. Z druge strani javljajo, da so Združene države zmagale na vsi fronti s svojimi zmagami. Opozicija na Angleškem je precej splahlila in iz Francije je prišel glas, da je nova Clemenceauova vlada pripravljena storiti vse, kar želi Amerika.

London, 22. nov. — Jutranji listi opozarjajo evropske zavezništva, da Amerika ni začela vojne za koristi Anglije ali Francije, temveč za poraz Nemčije. Iz tega razloga je dobro vpoštevati nasvete ameriške vlade.

KANDAL V BURŽVAZNIH POLITIČNIH KROGIH.

Hammond, Ind. — Deputiji so na teleporotno obtožbo aretirali štiri javne uradnike okraja Lake. Aretirani so: Senator J. J. Nedji iz Whiting, cestni graditelj, Ray Wesley iz okraja Hammond, inženir; Georg Girard iz Whitinga, cestni nadzornik. Uradniki so obtoženi, da so predložili okrajnemu cestnemu odboru račune za dela, ki ni bilo izvršeno.

Retirali so tudi dr. W. F. Houlihan, namestnika mriškega ogledalca v Crown Pointu. Obtožnica mu očita, da je lastoval igralnico za denar.

VREME.

Chicago in okolice: V petek dežna oblačno in nestanovitno; temperatura: 40. Povprečna temperatura v zadnjih 24 urah: 39. Sonce izhaja ob 6:49, zahaja ob 4:24.

BANKIR OBSOJEN NA TRI LETA JEČE.

Dubia, predsednik bankrotirane Industrijske hranilne banke v Chicagu mora v zapor.

4000 VLAGATELJEV OPEHARJENIH.

Chicago, Ill. — Harry A. Dubia, predsednik bankrotirane industrijske hranilne banke, je bil spoznan krivim, da je sprejema hranilne vloge, ko je bila banka že nesolventna.

Porota je potrebovala le pol ure, da se je zedinila na pravek. Izrekla je tudi maksimalno kazeno, ki jo določa postava: tri leta ječe in \$805 denarne globe.

Thomas Donovan, obtoženev advokat, je takoj predlagal, da sodnik dovoli novo obravnavo. Sodnik je odločil, da se vrši razprava za novo obravnavo dne 17. decembra t. l. Iz njegovih besed je bilo poznati, da je ne bo dovolil.

Industrijska hranilna banka, ki je imela do 4000 vlagateljev, ki so vanjo vložili do \$800,000, je bankrotirala neprosto voljno dne 22. septembra l. l.

Dubio so aretirali, ker je banka sprejemala hranilne vloge, ko je bila že nesolventna. Prvo se mislilo, da oboveznosti banke znašajo le \$500,000. Preslikava je dognala, da bodo vlagatelji dobili zelo majhne vsote.

DELAVSKA SOLIDARNOST.

New York, N. Y. — V departamentni trgovini Stern Brothers so zastavljali vsi prodajalci in prodajalke. Trdka je odpustila prodajalca, ki je zanjo delal 34 let, ker se je pridružil uniji. Komaj se je v trgovini razmislel vest o tem ravnanju s starim uslužbenecem, so nastavljeni pustili delo.

Mezde v trgovini so zdaj nižje, kot so bile pred 20 leti. Mezd niso znižali, ampak tudi povikali jih niso zadnjih šest ali sedem let, četrudi so plezale cene za življenske potrebščine navzgor. V trgovini dela 75 prodajalcev in prodajalk.

FARMARJI PROŠIJO POMOČI.

Austin, Tex. — Gubernar Hobby in drugi državni uradniki so se obrnili na predsednika Wilsona za pomoč, da si opomorejo farmarji, ki so bili v Teksasu prizadeti v suši.

Farmarji v zapadnem Texasu potrebujejo do \$50,000,000 podpore, da izjednašijo škodo, ki jo je napravila suša.

BIVŠI KONGRESNIK SKOČIL V SMRT.

New York, N. Y. — George P. Lawrence, bivši kongresnik, izvoljen v Massachusettsu, je skočil iz osmega nadstropja v hotelu Belmont na tla. Obležal je mrtev.

MESTO LOS ANGELES POSTANE SUHO.

Los Angeles, Cal. — Pri splošnem glasovanju so dobili prohibicionisti večino in s prvim aprilom 1918 zapro salune v mestu. V restavracijah in kavarnah bodo lahko še nadalje servirali opojne pijače do devetih zvečer, če ne vsebujejo nad 14 odstotkov alkohola.

NESREČNA PUSKA.

Pittsburgh, Pa. — Desetletni Henry Hopkins se je igral z očetovo lovsko puško. Pri igri se mu je sprožila puška in strel je na mestu ubil 12letnega Georgea Gearyja.

POLICIJA PROTI SOVRAŽNIM INOZEMCEM.

Nova vojaška organizacija za varstvo javnih naprav proti podanikom sovražne države.

NEMŠKI NEDRŽAVLJANI V ŠKRIPCIH.

Washington, D. C. — Vsi telesno sposobni državljani med 18. in 45. letom so podvrženi naboru za vojaško policijo, ki ima namen, da nadzoruje sovražne podanike v Združenih državah, ki so izvršili že več dejanj zoper javno varnost.

Vojni departament opozarja na to moč za javno varnost, ki jo daje ustava predsedniku, in uradniki vojnega departamenta pripravljajo o novi vojaški organizaciji, da izvedejo določbe v predsednikovi proklamaciji glede nadzovanja sovražnih inoancev.

Vojni departament se bo najprej pripravil, kaj lahko izvrše države s domačimi stražami, ki so bile organizirane. Zvezna vlada bo varovala z novo organizirano stražo zvezno posest.

Polkovnik Jesse Carter, aktivni nadelnik miliciarskega sistema, je pisal generalnemu adjutantstvu Dicksonu v Illinoisu in generalnemu adjutantom v drugih državah, da izve, kako daleč so izvršene priprave za javno varnost.

Vojni departament bo izvršil priprave za varstvo vodovodnih naprav in drugih javnih potrebščin. Naloga vojaške policije bo tudi straženje municijskih tovarn, skladišč, v katerih so vojne potrebščine, pomole, železniške kolodvoze in opravljati policijske straže v preproveh pasovih, v katere ne smejo pohajati sovražni inozemci.

Na tisoče Nemcev, ki niso vzeli državljanških papirjev, se je moralo v sredo preseliti iz bližine pomolov, skladišč, glavnih železniških kolodvorov in drugih krajev, ki so po predsedniku Wilsonu proglašena za vojni pas. Nekateri sovražni inozemci se niso preselili, ampak so tudi izgubili delo, ker ne smejo delati v prepovedanemu pasu.

Za sovražne inozemce, ki so brez dela, so odprte zvezne posredovalnice za delo, kjer se lahko prilašajo in vprašajo za delo.

KONTRAKTORJI MORAJO PRIZNATI OSEMURNI DELAVNIK.

Washington, D. C. — Vojni tajnik Baker je instruiral vrhovnega armadnega upravitelja, da doda vsem pogodbam za dobavo šotorov določbo o osemurnem delavniku in da morajo tovarnarji plačati čas in pol za delo po delopustu.

Frank Morrison, tajnik "Ameriške delavske federacije," se je pritožil, da tovarnarji v New Yorku krivijo osemurni delavnik, ki izdelujejo vojaške šotore. Unija je poslala tajniku "Ameriške delavske federacije" plačilne kverte, da dokaže, kako slabo so plačane žene. Nekatere delavske so zaslužile od \$5 do \$8 na teden.

WASILJI STAVKOKAZI.

Philadelphia, Pa. — V kovinski livarni Bemem-Miles kompanije je stavka. Na vogalu Sedemnajste ceste in ulice Erie je prišlo do spopada med stavkokazi in stavkovnimi stražami, pri katerem je bila ena oseba ustreljena in tri ranjena. Streljal je stavkokaz August Zepin. Sodnik Price je dovolil Zepinu še eno zaslišanje, ker je dejal, da je bil napaden in je streljal v silobranu.

BOLŠEVIKI PONUJAJO PREMIRJE.

General Dukonin odstavljen, ker ni hotel ponuditi premirja. Vojna s Nemčijo, ako odkloni pogajanje.

PREPIR V SOVJETU.

London, 22. nov. — Uradno izjavljeno poročilo iz Petrograda pravi, da je odbor ljudskih komisarjev odstavil generala Dukonina, vrhovnega poveljnika revolucionarne armade, ker ni hotel ponuditi premirja sovražnemu poveljniku, kakor mu je naložila bolševiška vlada. Poslaniki samsolnih držav so bili danes uradno obveščeni o ponudbi za premirje, ki bo še te dni naslovljena na vsa vojskujoča se država. Bolševiki se marajo separatnega mira, pa če ga spajo, da bodo s pomočjo ljudstva drugod dosegli splošno trimesečno premirje, iz katerega se bo dvoma porodi mirovna konferenca, na kateri hoče Rusija dovesti za mir brez aneksij in odškodnin in da vsak narod sam odloča o svoji usodi.

Petrograd, 22. nov. — Radikalna ruska vlada je naročila generalu Dukoninu, poveljniku revolucionarne armade, da se naj pogodi za premirje s poveljnikom sovražne armade. Vlada bolševikov ni za separatni mir. Svet ljudskih komisarjev (kakor se imenuje sedanji ruski ministri) bo v imenu delavskih in vojaških delegatov vse Rusije v kratkem formalno ponudil premirje vsem vojskujočim se državam. V slučaju, da Nemčija zavrne premirje, čeprav bi ga sprejeli zavezništva, tedaj bo ruska revolucionarna armada nadaljevala vojno s podvojeno silo proti nemškemu imperijalizmu toliko časa, dokler se nemško ljudstvo ne navzame demokratskega duha in strmoglavijo svojo vlado.

Stockholm, 22. nov. — Iz Hapsburške poročajo, da so pogajanja med bolševiki in zmernimi socialisti v Petrogradu za koalicijsko vlado končana brez vsakega uspeha.

London, 22. nov. — Konfuzne vesti, ki druga drugo pobljajo, še vedno prihajajo iz Rusije, valed česar je položaj še zmiraj nejasen in nerazumljiv.

Iz Stockholma poročajo, da je Ukrajina (Mala Rusija) proglašila neodvisnost od velike Rusije in pozvala domov 360,00 Ukrajincev, ki so z rusko armado na fronti. To pomeni, da bo obramba ruske fronte silno oslajljena, ako je ta vest resnična.

Ukrajinci so odstavili vse evlilne in militaristične gubernatorje in nastavlili svoje domače komisarje.

Revolucionarni odbor v Moskvi je razpustil stari občinski svet; župan Rodenev je pobegnil.

Iz Petrograda javljajo, da se je pojavil spor v delavsko-vojskem svetu. Svet ali sovjet, kakor mu pravijo Rusi, ima dva centralna odbora, ki se pripravljata za oblast. Prvi ali stari odbor obetajo je od marca, ko je triumfirala prva revolucija nad carjem, in drugi ali novi odbor je pa bil izvoljen na kongresu delegatov, ki so zborovali takoj po zadnji revolvi bolševikov. Stari odbor trdi, da zadnji kongres ni bil veljaven, ker je bilo izmed 900 krajevnih sovjetov le 100 zastopanih in posebno je manjkalo vojaških delegatov. Iz tega sklepa odbor, da je sedanjo vlado bolševikov porodila neznan manjšina in velika večina de lavsko-vojaške organizacije je se ni odobrila. Odbor hoče, da se skličejo delegatje, ki so bili zad-

(Dalje na 3. str. 1. kol.)

Angleži v veliki ofenzivi, ki so jo pričeli brez topov, prodrli pet do sedem milj v nemško fronto, okupirali 135 milj teritorija in ujeli 10,000 Nemcev. Hindenburgova črta prebita od St. Quentin do Arrasa in Angleži prodirajo na odprto polje. Cambrai pred padcem. — Italijani odbijajo napade. Rusi v ofenzivi na Kavkazu. Angleži dosegli Jeruzalem.

London, 22. nov. — Reuterjev poročevalec javlja danes iz angleškega vojnega stana, da postaja vrval v razbiti nemški frontni vodni vođa. Angleži čete so na več krajih dosegle sradnje obrambno črto Nemcev. Cambrai je pred padcem.

Paris, 22. nov. — Francosi so pričeli s ofenzivo južno od Javincourta na fronti ob Aisne. Okupirali so 400 kvadratov ozemlja in ujeli 400 Nemcev. Sovražni protinapad je bil odbit.

Berlin (via London), 22. nov. — Vojni stan poroča, da so evropske čete danes osvojile gorška vrhova Fontano in Spinucola med Trento in Piavo.

Rim, 22. nov. — Nemci so sopot ponovili napade na sovratnem koncu Piavo, toda bili so odbiti povsod, izvanmih na gori Fontana Secca, kjer so dosegli nekaj pozicij.

London, 22. nov. — Velika, nepričakovana in sijajna angleška ofenziva med St. Quentinom in reko Scarpe na francoski fronti se nadaljuje. Vojni stan javlja danes, da so angleške čete došle do do Fontaine Notre Dame, dva milj in pol od Cambraia, kar znači eno miljo napredka od zadnjega poročila. Mesto Cambrai, ve liko nemško oporišče na takozvani "Hindenburgovi črti" in središče važnih železnice, je pod ognjem angleških topov.

Število ujetnikov je že naraslo na 10,000, med katerimi je čez 200 častnikov; razen tega so Angleži vpleniili trideset topov in ogromno zalogo bojnega materijala. Nemška izgube se cene neuradno na 50,000 mož v prvih štirinadvajsetih urah.

S tem svojim navalom so Angleži nadkrilili vse svoje dosedanje uspehe odkar traja vojna. Sploh se to lahko smatra največja zavezniška zmaga na zapadni fronti. Pod vodstvom generala Julian Bynga so angleške čete v enem dnevu razbile nemško fronto na 35 milj dolgi črti in prodrle povprečno pet milj daleč v sovražne pozicije; na nekaterih krajih so prišli Angleži sedem milj od svoje originalne črte. Zmagovalec so osvojili 136 štirirajskih milj ozemlja, na katerem se nahaja okrog petnajst vasi in trgov.

Najvažnejše okupirane pozicije so: Anneux, Graincourt, Plesqueres, Ribecourt, Havricourt, Bonnavis, Lavaquerie in Maroing, ki leži tri milje od Cambraia.

Najinteresantnejša stran velike angleške zmage je, da je bil eden največjih napadov izvršen brez topniške priprave. Zavezništva niti Nemci niso prej začeli nobene večje ofenzive brez ljutega bombardiranja s topovi, s katerimi so — kakor pravijo — "pogladili" zakope in razbili žične ograje, na-

kar so potem udarili pešci. Toda Angleži so topot poskušali s novo taktiko, ki se je tudi aljajno obnesla. Namesto s topovi, katerih grumenje je navadno oznanjalo ofenzivo več dni opozorilo sovražnika, da se pripravi na napad, so Angleži pripravili pot s orjaškimi oklepni karami ali "tenki". Bila je tiha ofenziva. Nemci niso prav nič vedeli, kaj se pripravja in najmanj so se s nadejali ofenzive na fronti med St. Quentinom in reko Scarpe, kjer se ni bilo večjih bojov od sadnje spomladi. Angleži so začeli napad s "tenki". Več kot sto tisoč orjaških posil se je zavalilo na vsi črti čez nemške zakope, pogoslo ograje bodetih žic in naredilo gladko pot infanteriji, ki je črta se njimi.

Vojni stan poroča, da so angleške čete s pomočjo "tenkov" poplavile v eni uri prvo črto nemških zakopov, ki so bili silno strjeni in par ur pozneje so dosegle tretjo zakopno linijo. Nemci so bili tako iznenadeni, da se sploh niso mogli braniti in na tisoče je bilo ujetih v podzemeljskih žlogih, kjer so počivali, nevedoči, kaj se godi zunaj. Boji so se vršili večinoma s topničarji, ki so hoteli ustaviti "tenke", toda bili so prebiti; strojne puške v "tenkih" so jih pokosile, preden so se mogli pripraviti za obrambo.

Vodstvo angleške armade je danes opravilo velik del kavalarije akciji vrzeli v razbiti nemški fronti. Poveljništvo s gotovostjo pričakuje, da bo strl vsak eventualni odpor od sovražne strani in angleška armada se bo vsak čas razšla na odprto polje na drugi strani prebite fronte, kjer bo kavalarija igrala veliko vlogo.

Zmagovalec so osvobodili več tisoč francoskih prebivalcev v zajetih vaseh in mestih.

Nemški generalni štab priznava v svojem sinočnem poročilu, da je prišel angleški napad tako naglo in nepričakovano, da so se morale nemške čete umakniti in prepustiti napadalcem velik kon teritorija. Dalje priznava nemški vojni stan, da je izgubljenih več mest in velika množina bojnega materijala. Nemci se tolažijo s tem, da je Cambrai rešen momentalno.

Na Angleškem in v Franciji je zavladalo veliko veselje v sled velike zmage. Potrlost zaradi položaja v Rusiji in poraza v Italiji je naenkrat izgnila. Vojni svedenec so prepričani, da bo Haigova zmaga veliko pomagala Italiji. Nemci potrebujejo rezerv, ako hočejo ustaviti angleški naval in preprečiti katastrofo v Franciji, zato bodo morali premestiti svoje čete od drugod na zapadno bojišče.

Po zadnjih vesteh s fronte je sklepati, da je nemška bojna črta docela prebita in nadaljne bojevanje se bo vršilo na odprtem polju. Vsa nemška fronta od morja — kakor pravijo — "pogladili" zakope in razbili žične ograje, na-

(Dalje na 3. str. 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodna: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4638.

Datum v objavi n. pr. (October 30-17) poleg valoga imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Zdaj je čas za podržavljenje železnic.

Železniške družbe zahtevajo petnajst odstotkov povziranja tovornine, češ da s sedanjim voznim tarifom ne morejo izhajati, to se pravi, da ne morejo delati velikih dobičkov. Železničarji zahtevajo povziranje mezde in kralji železnic pravijo, da ne morejo ugoditi delavcem, dokler meddržavna trgovska komisija ne ugodí njihovim zahtevam za povziranje tovornine.

Železniški magnatje imajo še vedno dobiček z železnicami kljub temu, da so narasli izdatki in davki; finančna poročila raznih družb za mesec september kažejo, da imajo letos le par odstotkov manj profita kot so imeli lani v enakem času. V Ameriki je na milijone ljudi, ki s svojimi skromnimi dohodki komaj pokrivajo povečane izdatke valed draginje in nešteti davkov in na kakšne prihranke še misliti ni. Kaj torej hočejo železniški baroni?

Železničarji groze s stavko. Kaj bi pomenila stavka na železnicah v sedanjem vojnem času, si je lahko misliti. Vaakdo je lahko prepričan, da vlada ne bo nikdar dovolila, da bi zdaj prišlo do takega štrajka. Ali kako rešiti problem?

Predsednik Wilson je že izjavil indirektno, da bo vlada zasegla in operirala železnice kakor hitro bi štrajk grozil ustavití železniški promet. Tako je rekel tudi Garfield, upravitelj kuriva. Zakaj bi vlada čakala na stavko? Zakaj ne bi kongres podržaval železnice v imenu in interesu ljudstva v času, ko vlada in ljudstvo potrebujeta železnice kakor še nikdar poprej?

Povišanje voznega tarifa za blago bi pomenilo nov davek na vse potrebščine; trgovci, ki bodo plačali več tovornine, jo bodo naravno pripisali cenam blaga in ljudstvo bo plačalo račun. To bi bila velika krivica v sedanjem času, ko ljudstvo itak že nosi težko breme javnih in privatnih davkov, davkov, ki mu jih nalaga vlada in naklad, ki jih obešajo ljudem požrešni špekulantje in profitarji na vsak kočček življenske komoditete.

Nikdar v zgodovini Združenih držav še ni bilo toliko opravičenih razlogov za javno posest železnic, kakor jih je danes. Vlada bi lahko operirala železnice ne samo brez povziranja tovornine, temveč bi mogla celo znižati vozni tarif recimo za farmerske pridelke, valed česar bi padle cene tem pridelkom, kar bi udarilo draginjo.

Predsednik Wilson bi ne mogel napraviti večje usluge ljudstvu Združenih držav, kakor če z vojno naredbo podržavi železnice v korist naroda in za uspešno nadaljevanje vojne, ki mora prinesiti zmago. Najmanjšega dvoma ni, da ne bi železnice napredovale pod vladno upravo, in kadar pride mir, ostanejo železnice javna posest republike, ki jih potrebuje za razvoj blagostanja in gospodarske demokracije.

Stališče italijanskih socialistov.

Italijanski socialisti so že dvakrat presenetili ljudi v gotovih taborjih. Bili so proti vojni in zdaj so za vojno. Dokler so bile italijanske armade na slovenskih tleh in v Tirolih, so bili proti vojni, a zdaj, ko so nemške armade na italijanskih tleh, so za obrambo Italije.

Nam je njihovo stališče dobro razumljivo in prav nič presenetljivo. Socialisti so vedeli, da je Italija začela osvojevalno vojno — kar je potrdil Lloyd George, ko je dejal v Parizu, da se je Italija zanimala le za Kras in ne za Srbijo — zato so bili proti. Italijanski socialisti so stali popolnoma na našem stališču namreč, da nima Italija nobene pravice do aneksije slovenskih dežel. V zaveznikih državah so jim seveda očitali, kakor očita ruskim bolševikom, da so v službi Nemčije, kajti Italija je kljub svojim osvojevalnim aspiracijam zaveznica entente in Amerike.

Danes, ko so Nemci in Avstrijci v Benečiji, je stvar drugačna. Kakor so bili proti temu, da bi Italija anektirala teritorij drugih narodov, tako so danes proti, da bi Nemčija anektirala italijansko ozemlje; zato so se izrekli za obrambo, ne za obrambo kraljeve vlade in njene politike, temveč Italije same.

DOPISI.

Peoria, Ill. — Dne 28. novembra zvečer priredi društvo Gora št. 311, SNPJ., veselice v Louis Framovi dvorani, vogal So. Adam in Western Ave. Naše društvo vabi vse rojake tu in v okolici, da se te veselice blagovole udeležiti v obilnem številu. Mesto Peoria je veliko in v njem živi le malo Slovencev in še ti smo raztreseni. Izrabite to priložnost in udeležite se te veselice, da se bomo enkrat skupno zabavali. Par kratkocasnih uric med svojimi rojaki ne bo nobenemu žal.

Vstopnina za moške je 25 centov, dame v spremstvu moških so vstopnine proste.

Joe Mrazar.

Lorain, O. — Narava se odeva v zimsko odejo. Politične bitke so ponehale. Suhi so pogoreli. Sladkorja, kakor tudi moke, primanjkuje v toliki meri, da bodo morali malenkati uživati zimski zrak mestov kruha in sladke kave, ako ne bo hitre pomoči. Svežega zraka bo to zimo — tako mislim — več kot prešlo zimo, ker tudi premoga ni lahko dobiti. Ako narodi tona premoga, moraš čakati trideset dni, predno ji izpolnijo naročilo.

To so dobrote, ki jih uživamo pod današnjim sistemom kapitalizma. "Deja je bilo do sedaj dosti, plača pa beraško nizka za sedanjoo draginjo. Sedaj nam pa o betajo, da bodo tudi z delom prenehali v nekaterih oddelkih; kot vzrok navajajo pomanjkanje koks. Koliko je na temu resnice, mi ni znano, dejstvo pa je, da je zima pred durmi.

Kakor omenjeno, politična furija je ponehala za enkrat, sedaj se moramo pa zopet oprijeti gospodarske bitke, da vidimo v koliko nam bo tu ureda mila.

Direktorij tukajšnjega "J. S. N. Doma" se prav pridno pripravljajo za domačo veselico, ki jo rizi dno 1. decembra v A. V. riantovi dvorani. Začetek ob 7. zvečer. Svirala bo slovenska godba na pihala in tudi na harmoniko. Pekel se bo tudi mlad prešleček. Na programu bo srečkanje za dobitke in mnogo drugih stvari, ki jih ne bom tu navajal, da bo presenečenje na veselici tem večje.

Rojaki in rojakinje, tu se ne gre za koristi posameznikov, nego za koristi celokupne naselbine, valed tega je naša dolžnost, da se udeležimo te veselice v obilnem številu.

Tudi bi povabil pl. Gajžla na našo zabavo, pa se bojim, da bi mesto pl. Gajžle dobili neusmiljeni bič, kot nekdo "Zavečne Slovenke". Naj bo ta stvar kakor hoče; ako pride tudi nepovabljen, bo v naši vredi dobrodošel!

Rojaki, na svidenje 1. decembra!

John Kotnik.

Atlasburg, Pa. — Delavske razmere v naši naselbini so bolj od muh. Družbe imajo različne izgore; enkrat pravijo, da jim primanjkuje vozov, drugič, da je treba popravit v rovih ali kjeršibodi, tako da smo več doma, kakor pa v rovih. Zasluzek, kadar delamo, sicer ni slab, toda kaj poma, če nam pa delati ne puste.

Pri taki draginji, če se stalno ne dela, se le težko izhaja. Prekupčevalci z živili nas tudi tu pridno izkoriščajo. Večkrat čitam v Prosveti, kako ti brezvestneži uničujejo živila samo zato, da jim ohranijo visoke cene. Čemu je treba cela skladišča živil pustiti, da se izpridijo in skoro nepokvarjene živila vračati v jarke, mesto da bi jih po zmernih cenah prodajali revnemu ljudstvu? Je že tako; profitarstvo ne pozna nobenega usmiljenja. Država bo morala proti njim podvzeti še vse strožje korake, ší mprej tem bolje.

Priporočam rojakom, da bi se malo bolj naročali na dnevnik "Prosveto", kajti te na bi smelo manjkati v nobeni slovenski hiši. Marljivo delujmo za naše delavske liste in organizacije, da pridemo čim prej do uspeha.

Anton Jerman.

Winter Quarters, Utah. — Mor-da si mislijo prej tu živeti Slovenci, da je naša naselbina zaspala spanje pravicega, ker ni čuti glasu od nas v javnosti. Zaspali ravno nismo, toda ne da se tajiti, da je naše mestce postalo silno dolgočasno odkar je postalo suho. Rojaki se pogostoma preselju-

jejo, čeravno so delavske razmere tu še dokaj ugodne.

Gospa štorlja se je oglasila pri družini F. Majnikovi in ji pustila krepkega sinčka. Čestitamo! Dne 2. novembra so poklicali k vojakom prvega našega fanta iz te naselbine Ivan Sajovica. Po-zivnico, naj bosta pripravljena, imata tudi Anton Sopotnik in Jo-žef Skufca, toda dan odhoda še ne vesta. Ako bo vojna trajala še dolgo, bomo počasi sledili eden drugemu, take da nas bo nazadnje velika večina pri vojaki. Ako bodo vzeli dosti premogarjev, bo moral še tukajšnji mormonski škof vzeti lopato in kramp in iti na delo v rov.

Ne vem, kako da naš nekdanji tukajšnji prebivalec pl. Gajžla ne obrne svojega "luftšifa" nič v ta kraj. Pripluj nekoliko v mormonsko Utah; podnebje pri nas se je zelo spremenilo. V prejšnjih časih se je zima pričela v avgustu in končala z julijem, sedaj smo pa že v sredi novembra, pa še ni bilo nič snega, ali kakih drugih zna-kov zime. Ako hočeš zdravo pod-nebje, tu ti je prostor.

Prvega avgusta sem premenjal imena ulic bližnje naselbine See-field v Sauerkraut Street in Ice Cream Drive. Na slednji je bilo prej mnogo slovenskih salunarjev. Ker nameravamo premeniti tu-di ime naše naselbine in ker se sam ne upam podvzeti tega dela, šalim, da nam pride na pomoč pri izbiranju imena pl. Gajžla, ki ima pri tem poslu bogate izkušnje.

Pozdrav čitateljem lista.

John Raven.

Is Clevelanda. — Kadar se človek pripravljajo, da bi spisal lep, in interesanten prikupljiv dopis, čr-tico, slovo ali nagovor, se vselej popraska za ušesi, premišljujoč, kako neki bi začel, ko itak gradi-va nima, pisal bi pa vseeno rad, pa magari če zakroži navadno klobasarijo. Tudi jaz sem napisal naslov, kako bi pa nadaljeval, pa sploh vedel nisem. Premišljeval sem, če bi mi bilo mogoče razvo-ljati basen o klobasi, ki jo cleve-landski lingvisti spijlo na dveh koncih, misleči, da to mens, na-vadnega sotrudnika pečarije, pe-še deset milj globoko v sree. Kaj še! Pojdite muham zobe stavit, pa boš te imeli več uspeha! Vem, da mi ne bi zamerili, če bi vam po-jasnil povest, oziroma dogodilja iz minulih dni, ko sem jaz arkal belo kavo, moj prvi pečarski so-drug "Mož-vina" pa jo je brez strahu pil, bi se tudi nasmehnili do ušes, rekoč, da ni nobene razli-ke, če se srka ali pije. So pa lju-dje, ki najdejo razliko, pa pravijo: Tako je in nič drugače, in tu-di drugače ne more biti, ker to sem rekel "jaz" in tako ostane na veke! — Vivat rex! Tudi to lahko pustimo v razsodek modrijanom naše dobe, bodo že razsodili, če znajo; seveda, če niso zmorni, se stvar opusti za prihodnji petek. Ta napovedani petek je v vsakem tednu stoletne pratike. Predaleč bi začli s temi razgovori, ki so tako nejasni in zagonetni, da se člo-veku sdeha, samo če misli na nje.

Torej dopis je začel. Naprej ne bo težave. Zdaj pa kar na dan podomače, da ne bo preveč fraz, ker s frazami se v Clevelandu malo kupi, še manj pa ukrade. Gradiva je dosti. Še preveč! Človeku se vse zdi potrebno in zanimivo, da bi poslal v list, pa ni časa, da bi si s tinto namazane prste ribal s pe-skom, kaj šele pisal. Kje naj bo več novega za slovensko javnost, kot ravno v Clevelandu? Vsaj je to metropola Slovencev, pa če ravno zaostajamo za Slovence iz Chi-cago. No, tam je bolj trezno mi-slijo kot mi, če ne, bi ga bili že davno polomili. Tako pa so nam na krmilu. Menda vam je že zna-no, da v Chicagi pečen kruh Cleve-landčani presolimo, obrežemo in namašemo s sirovim maslom, da je boljši. Včasih naredimo obratno, da je kruh slabši, no to pa samo zato, da ni tako, kot so re-kli v Chicagi. Otroci po duhu, o-troci v dejanjih! Če pa govorimo o politiki, no to se govori pri nas samo ob nedeljah popoldne, ko so v cerkvi sv. Vida večernice, pa skoči na oder mlad petelin in pravi: "Čeravno je nedelja, Gospo-dov dan, ste tudi danes — politi-čni otroci." Haha! Možganov do danes še niso prodajali na funte, (k večjemu kake prešleže), sedaj pa ti podomače v obraz pove ta ali oni, da si brez možganov. In tak ostanem tudi jaz, pa samo za-to, ker so drugi tako rekli. Seve-da, kar drugi rečejo, to ostane pri nas "vide et erede."

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE

Sedež v Chicagi, Ill.

IZVEŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Kon Ethin, Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavertrnik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benadič, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermenc, Ivan A. Kaker, Ivan Knušar, Anton Metz, Fr. Mravljia, Jacob Muha, Matt Pogorelec, John Rezel, Joseph Stel, Frank Šava, Frank Udovih, Andrew Vidrich, Stefan Zabrie, Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj le pri-glasili, postanejo člani centralnega odbora, čim se dozdaj le javijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. Naslov za pisma in denarne pošiljatve je sledeči: Anton J. Terbo P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

Ostalo bi ostalo, pa smo — naj bo vsem olimpijskim bogovom po-toženo in v naznanje vzeto — lju-dje, ki z možgani tudi mislimo, potem pa naj bo kakor hoče. Kdo nam kaj more če mislimo, da na-vadno "kravce" spadajo med sesalce, kar ve vsak misleči člo-vek. To je menda istina in ostane, dokler zakon narave ne izpremeni naravnega sistema.

Torej prosto, svobodno mišlje-nje je dano vsakemu posamez-niku. Samo še ena stvar je, da smo strahopetci. Nočemo se zameriti "ongavemu" očetu, dobrodušni mamici itd., pa pravimo, da naj bo tako. Preveč smo osebni, no, hočem reči, nočemo biti fanstični, zato pa zaostajamo za drugimi, ki javno kažejo svoje mišljenje in ki jih ni strah nastopiti pred enim človekom ali pred nemirno mno-žico. Vse zaupanje in čast onim, ker le slednji so reševali narode in posameznike preteče nevarno-sti. Mi smo še slabši. Kolikokrat se prigodi v Clevelandu, da ta ali oni javno pokaže svoje mišljenje, pričakujoč opore od strani onih, ki so mu prej dejali: "Ti jim povej, mi smo tvoja opora." Nsmo-to dejanski pripomoček go pu-stijo na oči, ingovarjajoči se, da ne marajo zamere, ker so tako-rekoč odvisni od tega ali onega. Včasih je res težko. Dosti ja pa ta-kih, ki so v resnici strahopetni zajci. Če pride kakšna stvar na glasovanje, navadno molče, ako pa vadijejno roko, pa že gledajo, dali jih kdo vidi.

Drugi dan pa berete v Cleve-landu, da se je shod vršil mirno, da so bili sklepi soglasno sprejeti in da pri društvih vlada — slo-ga. Čestokrat se prigodi, da se na jav-nih shodih govori o našem bodo-čem političnem in ekonomskem življenju. Vse je mirno in vse sle-di govorniku, tam v kotu se pa o-glasí človeče. Pride razburjenost med poslušalci, začne se kritizir-anje čez malo in veliko, pa samo zato, ker se navadni delavec ni u-pal motiti miru z zdehanjem, ka-ljem in z ropotanjem s čevlji in ker se inteligentni, med gentle-mane prištevajoči človek oglaší s kričeim medklicom, zakar pa mu je potem — žal. — Sramota! Ve-dno sem mislil, da so naši sloven-ski voditelji boljših kretenj na-pram narodu, ki potrebuje še in še olike, da bo enak drugim na-rodov in Clevelandu. No, saj eni so! A drugí v starem kraju je obiskoval visoke šole na Dunaju in v Pragi. Skozi celo življenje se je učil spoznavati življenje, nava-de in slabosti slovenskega naroda. Učitelji, profesorji so nam re-kli, da naj učimo svoje domače in znanee, kakor tudi ostalo ljudstvo o lepem vedenju, sploh o potrebni olike, da se naš slovenski narod iz-obrazi v zadostni meri, kar je po-trebno v slovenski družbi. In na-rod je že sledil, učil se je olike povsod, gledal je na dostojnejše, na njihove voditelje, posnema jih je, in pokazalo se je, da je naš slo-venski narod dober in mehkega srea, samo če se mu da dobra be-seda. Naš narod v Ameriki, pose-bno v Clevelandu, je na poti do boljše, zahtevane olike in dobi jo bo, če ukažemo onim, ki se danes postavljajo za voditelje narodu, pa še pojma nimajo, da se kratko-malo odpovejo svojemu poslu in da žive na drugačen način.

Zakaj so ti naši gospodje po-stali tako nezmožni, brez olike in jezicni! Odgovor je lahko! Pre-objedli so se kruha, oziroma se ga mislilo, pa namesto da bi nas učili, kaj je prav tu kaj ni, se nam sme-jejo, delajo medklice in enake stvari. Potem se prigodi, da sled-nji sami govorijo. Tudi tam se o-

glasi medklic, kar pa intelige-nemu fantiču ni prav, čeravno zaveda, da jih je on sam to nar-Potem udarijo po "rdečkariji" socialistih in svobodomislelih, da nimajo olike. Kdo je tega kr-Jaz, proletarec, ali oni fini in-gentni fantič (gentleman) t M da on, ker delavec gleda na in-ligentne ljudi, kako se vedejo njim sledi. Za vrage, vilje e v glavo!

Naš list izide. Ljudstvo le-gleda in tudi — misli. Med m-nimi novicami stoji zapisan, se je shoda udeležila ogrom-ni množica ljudi. Nemiri in kra-se navadno ne omenjajo, da tem ložje potem zapiše, da je ogromna večina cleveandc Slovencev glasovala "za", če-no sem bil sam navzoč in vide-lastne oči, da je bila polovica kaj in polovica tam. — Spet e-gi list je prinesel brzojavno p-šilo, da je ta ali oni, (vsaj je eno kdo, samo da je) ugnal velandske slovenske socialist-kozi rog. Smešno!

Če bi človekbral časopise in pustil slebrni shod, bi si res ali, da je resnica in bi prvemu cialistu prisolil gorke zaus-ker ne zna reševati socialistič-riblemov. Ako pa človek pa zasaleduje in tudi misli, potem ga prime srd, da bi onemu da gorkejšo zaunio.

Prijatelji moji, naši gospo-se nam tudi lažejo! Zato ima dokaze. Prišli smo v dvom, teremu bi verjeli. Oni imajo e-da nam govorijo in pišejo, kar komaj prečitamo in pazno pre-alimo. Premalo se oglašamo v lavskem časopisu, pogovarje in sklepamo. No, saj tudi čas za to. Jaz ga nimam, drugi ga ima; kar ga porabim za pisanje liste, ga takorekoč sebi ukrade, namesto da bi se mi razjasnil braz od napornega dela.

In ti moške so stopili v zve-z Jugoslavanskim pododborom Washingtonu in pripadajo k Nar. Zvezi. Nič zato! Samo k-nih ciljev je treba. Kaj mi je ta ba skakati v brezno, iz kater-se ne tom kar čez noč reši, je rajši okrog brezno po vrni e-zi, kjer mi je zagotovljena e-dočnost.

"Vivat rex populi" se bo me-da opustilo, saj pamet je treba biti, zdravo pamet. Narodu je t ba dati pojasnila, potem se mu svoboda in združil se bo sam v-lik, močan tabor "Slovensko-republicanskega združenja"

Janko N. Rogelj

LISTNICA UREDNIŠTVA

V 269. številki Prosvete je priobčen dopis rojaka J. Žganj-ja iz Gary, Ind., v katerem an-njeni poroča o smrti svojih otro-v. V dopisu je bilo po krivdi stav-ispuščeno ime dopisnika J. Ž-ganjarja. Toliko v pojasnilo na del-omenjenega rojaka.

DELAVSKE ODBOR IMEN VAH.

San Francisco, Cal. — Gov-ner Stephens je imenovan dela-ški odbor, ki je dodeljen držav-nu obrambnemu svetu. Odbor na nalogo, da ilaravnava spre, nastanejo med delodajalci in d-lojemali.

SITNICE ZGORELI

Mobridge, S. D. — V Lemmon S. D. sta zgoreli veliki žitni-poleg je pa ogenj uničil še trgo-sko ulico od uličnega križišča k križišča. Škoda je \$200.000. Ob-isti sodijo, da je bil ogenj postat-nen, več oseb je bilo aretiranih.

VESTI Z BOJISCA.

(Nadaljevanje s prejšnjimi)

do Srvice se morda podere v ... Italijanska fronta na Gori-

Avstro-Nemci prenehali s napadi v Italiji.

Rim, 22. nov. — Avstro-nemški ... Italijanski napadi med Piavo in Brento na severnem koncu fronte

10 parnikov potopljenih.

London, 22. nov. — Sovražne ... potopile deset angleških parnikov nad tonažo 1600 in sedem manjših.

V Berlinu pravijo, da bo Amerika odločila vojno.

Amsterdam, 22. nov. — Berlin ... časopisje razpravlja na široko o "naraščajoči politični premoči Amerike nad Anglijo".

Rusi ujeli 1500 Turkov.

Petrograd, 22. nov. — Revolu ... vojaški odbor je prejel poročilo s kavkaške fronte, da so ruske čete izvajale veliko zmag nad Turki ob reki Dval.

Angliji dosegli Jeruzalem.

London, 22. nov. — Iz Palestine ... angleške čete dosegle v okolico Jeruzalema. Kavalerija je zasedla vse važne pozicije okrog mesta.

Novo nemške intrige v Mehiki.

Washington, 22. nov. — Iz zanesljivih virov se je izvedelo da nes, da so nemški agenti v Mehiki osebno ponudili Feliku Diazu \$300,000, ako organizira revolucijo proti Carranzu.

Ameriške vesti.

NIHČE NI IZVET.

New York, N. Y. — Predsednikova proklamacija, da se sovražni inozemci ne sme približati obrežju do 100 jardov, je povzročila, da so se morali seliti tudi nemški obrtniki in trgovci.

GNILA DIPLOMACIJA ZANETA SVETOVNO VOJNO.

Pravi dr. Rudolph Bolling Teusler.

Philadelphija, Pa. — Dr. Rudolph Teusler, predstojnik bolnišnice sv. Luka v Tokiju na Japonskem, o katerem pravijo, da je bratranec predsednikove soproge, je povzročil na zborovanju protestantskega episkopalnega provinčialnega sinoda v Washingtonu veliko senzacijo, ko je izjavil, da je vojna posledica "stofetne gnile diplomacije" v Evropi.

Novaja Zica v Petrogradu

Pravijo, da je general Brusilov ... organizacije.

Iz Kodanja poročajo, da so se na Finskem združile socialistične in buržoazne čete proti ruskim četam z namenom, da jih zapode iz dežele. Ta vest, ki je videti zelo absurdna, ni potrjena nikjer.

SLEPAR PRILET.

Chicago, Ill. — O. C. Grant je dal v dnevniku-oglas, da išče sto zamorcev za detektivsko delo.

Govori se tudi, da bodo zavezniki skušali pridobiti Japonsko za aktivno sodelovanje v vojni na vzhodni fronti v slučaju, ako Rusija stopi iz vojne.

Winslow je odšel in se zopet vrnil v družbi detektivov Johnsona in Copelanda.

"Ali hočete plačati svojo delnic?" je vprašal Grant.

AVTOBANDITJE SO UPLENILI ZA \$50,000 DRAGULJEV.

Minneapolis, Minn. — Trije avtobanditje so vstopili v draguljarsko prodajalno sredi mesta in prisilili tri trgovske pomočnike, da so se umaknili v zadnjo sobo.

Banditje so pri delu postopali sistematično. Vsak kupec, ki je vstopil v prodajalno, je moral oditi v bližnjo sobo.

PET LET RADI UBOJA.

St. Paul, Minn. — John Brown je nastavljal divjačini past, ki je sprožila samokres, če se jo je dotaknila zver.

NOVA BRZOJAVNA IZNAJDBA

Chicago, Ill. — Thomas B. Lambert, predsednik "Ameriške inženirske družbe," je spopolnil brzojavno napravo, da je mogoče v eni minuti brzojaviti šest tisoč besed s brezžičnim brzojavnim aparatom.

Vabilo na VESELICO IN ZABAVO

Socialistični klub "MLADI VRH" štev. 13 v Sygnas, Pa., v dvorani društva "Bratstvo" štev. 6 S. N. P. J.

dne 29. novembra t. l. — Zahvalni dan — Thanksgiving Day —

Začetek točno ob 2. uri popoldne.

Igrala bo izvrstna godba na pikala iz Thom's Runa, Pa.

Nastopili bodo razni govorniki angleškem in slovenskem jeziku. Govorniki nastopijo ob 4. uri popoldne.

Uljudno vabimo pri tej priliki vse bližnje klube in društva in vse slovensko občinstvo da se polnoštevilno udeležijo te naše veselice in zabave.

Dobra in točna postrežba jamčena vsem. Pridite in se zabavajte z nami!

Ko je napravljena zveza med dvema postajama, lahko odpošljejo brzojavko v celoti in v tistem času, ki so ga potrebovali zdaj za pol tuceta besed.

POZOR SLAMNIKARICE!

Sprejmite se otroci na hrano in v varstvo družin, ki delajo slamnike. Imam toplo stanovanje (Steam heat) in prav rada točno pazim na otroke.

PRESENETLJIVA IZNAJDBA

Sloviti zeliščni čaj odeta Mollingerjeva pomaga tisočletim.

VARNO — DOBRO DOMAČE ZDRAVILO.

Ta slavita zmes listja, skorje, lubada, korenine, rakle, semena, jagode, vsajenke in drugih zelišč, popravi zdravje naravnim putem.

MOLLINGER MEDICINE CO.

24 Mollinger Bldg., 14 East Parkway (N. S.) PITTSBURGH, PA.

Lambert je dejal: "Moj načrt je tako enostaven kot tiskanje časnika. Vam ni treba tiskati vsake besede posebej, ampak tiskate tisoče črk hkratu. Ravnotako bo moja naprava hkratu poslala vsa brzojavka, ki je spisana kot pismo."

PRESENETLJIVA IZNAJDBA

Sloviti zeliščni čaj odeta Mollingerjeva pomaga tisočletim.

VARNO — DOBRO DOMAČE ZDRAVILO.

Ta slavita zmes listja, skorje, lubada, korenine, rakle, semena, jagode, vsajenke in drugih zelišč, popravi zdravje naravnim putem.

MOLLINGER MEDICINE CO.

24 Mollinger Bldg., 14 East Parkway (N. S.) PITTSBURGH, PA.

Slovenska Narodna Podpora Junita. Ustanovljena 9. aprila 1904. GLAVNI STAN: 2657-39 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. UPRAVNI ODBOR: Predsednik: John Vegril, box 290, La Salle, Ill.

CHARLESTON, W. VA. Premogarijete li zaslužiti od \$200 do \$275.00 mesečno? Citajte sledeče: New River Coal Co. iz McDonalda, W. Va., lastnik več premogorov, potrebuje še vsaj 25 premogarjev, to so pravi dobrih in stalnih delavcev. Povišali so plačo pred kratkim za 10c pri toni, navadnim dnevnim delavcem so pa povežali \$1.40 na dan.

KADITE TILMAN CIGARE. Unijate izdelane. Druška Cigare 10c. "La Casera" Cigare 10c. TILMAN CIGAR CO. AURORA, MINN.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO. IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00. Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HEVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI.

TRPLJENJE JOZEFA WARDING. Josef Warding, P. O. Box 290, Alpha, N. J., pisal je pred kratkim sledeče pismo H. H. Von Schlicku, edinomu izdelovalcu Bolgarskega Kravnega Čaja.

Lahko ste ozdravljeni! Pridite k meni, jaz vam povsem zdravje X-karti (električni) preloščem. Jan sem najslavnejši "krtičniški" specializist v Pittsburghu, Pa., in imam 37 let skušnje v zdravljenju bolnikov.

je in Anglije iz zadnjih sto let zgodovine. Sebičnost evropskih narodov v zadnjem stoletju, je rekel dr. Teusler, je povzročila, da je bilo nemogoče odvrniti sedanjo vojno.

Washingon, 22. nov. — Kakor je slišati iz mnogih uradnih virov, je Anglija odrekla diplomatsko zvezo z vlado bolševikov v Petrogradu in temu koraku bodo sledile druge entente države.

Chicago, Ill. — O. C. Grant je dal v dnevniku-oglas, da išče sto zamorcev za detektivsko delo.

Winslow je odšel in se zopet vrnil v družbi detektivov Johnsona in Copelanda.

AVTOBANDITJE SO UPLENILI ZA \$50,000 DRAGULJEV.

Minneapolis, Minn. — Trije avtobanditje so vstopili v draguljarsko prodajalno sredi mesta in prisilili tri trgovske pomočnike, da so se umaknili v zadnjo sobo.

Banditje so pri delu postopali sistematično. Vsak kupec, ki je vstopil v prodajalno, je moral oditi v bližnjo sobo.

PET LET RADI UBOJA.

NOVA BRZOJAVNA IZNAJDBA

Vabilo na VESELICO IN ZABAVO

Socialistični klub "MLADI VRH" štev. 13 v Sygnas, Pa., v dvorani društva "Bratstvo" štev. 6 S. N. P. J.

dne 29. novembra t. l. — Zahvalni dan — Thanksgiving Day —

Začetek točno ob 2. uri popoldne.

Igrala bo izvrstna godba na pikala iz Thom's Runa, Pa.

Nastopili bodo razni govorniki angleškem in slovenskem jeziku. Govorniki nastopijo ob 4. uri popoldne.

Uljudno vabimo pri tej priliki vse bližnje klube in društva in vse slovensko občinstvo da se polnoštevilno udeležijo te naše veselice in zabave.

Dobra in točna postrežba jamčena vsem. Pridite in se zabavajte z nami!

Ko je napravljena zveza med dvema postajama, lahko odpošljejo brzojavko v celoti in v tistem času, ki so ga potrebovali zdaj za pol tuceta besed.

POZOR SLAMNIKARICE!

Sprejmite se otroci na hrano in v varstvo družin, ki delajo slamnike. Imam toplo stanovanje (Steam heat) in prav rada točno pazim na otroke.

PRESENETLJIVA IZNAJDBA

Sloviti zeliščni čaj odeta Mollingerjeva pomaga tisočletim.

VARNO — DOBRO DOMAČE ZDRAVILO.

Ta slavita zmes listja, skorje, lubada, korenine, rakle, semena, jagode, vsajenke in drugih zelišč, popravi zdravje naravnim putem.

MOLLINGER MEDICINE CO.

24 Mollinger Bldg., 14 East Parkway (N. S.) PITTSBURGH, PA.

Slovenska Narodna Podpora Junita. Ustanovljena 9. aprila 1904. GLAVNI STAN: 2657-39 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. UPRAVNI ODBOR: Predsednik: John Vegril, box 290, La Salle, Ill.

CHARLESTON, W. VA. Premogarijete li zaslužiti od \$200 do \$275.00 mesečno? Citajte sledeče: New River Coal Co. iz McDonalda, W. Va., lastnik več premogorov, potrebuje še vsaj 25 premogarjev, to so pravi dobrih in stalnih delavcev.

KADITE TILMAN CIGARE. Unijate izdelane. Druška Cigare 10c. "La Casera" Cigare 10c. TILMAN CIGAR CO. AURORA, MINN.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO. IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00. Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HEVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI.

TRPLJENJE JOZEFA WARDING. Josef Warding, P. O. Box 290, Alpha, N. J., pisal je pred kratkim sledeče pismo H. H. Von Schlicku, edinomu izdelovalcu Bolgarskega Kravnega Čaja.

Lahko ste ozdravljeni! Pridite k meni, jaz vam povsem zdravje X-karti (električni) preloščem. Jan sem najslavnejši "krtičniški" specializist v Pittsburghu, Pa., in imam 37 let skušnje v zdravljenju bolnikov.

TRIJE RODOVI.

Dogodki iz nekdanjih dni. — Special Engelbert Gangl.

(Mladostvo)

"Ne, dragec moj," je odgovoril oni, "jaz ne želim nikogar, a drugi želijo nas. Zato bi pa bilo dobro, da čujemo, kako je s to rečjo!" Z roko si je pogladil plešo; znojne kapljice so se nabirale na nji.

Lenka plane pokonci in se zravna. Od črne obleke in mračne luči se je ertalo njeno lice, kakor bi bilo napravljeno iz voska.

"Ali hočete čuti resnico?" je vprašala. Glas se ji je tresel od solz, ki jih je siloma zadrževala.

"Govoril!" se je oglašal Jože.

"Oče je govoril resnico!" reče Lenka.

Stari je udaril z roko po mizi: "Ha, ali nisem vedel!" Zaskrpal je z zobmi.

"Tako mi pove v obraz!"

"Saj ste hoteli vedeti!" je rekla Lenka mirneje.

"Zakaj ste tako silili vame!"

"In kaj sem ti storil?" vpraša Jože. Začutil je, kakor da je padlo nanj nekaj težkega. Sesti je moral.

"Storil si mi to, da si me vzela. Nihče me ni vprašal, ali te hočem in morem vzeti. Napravili ste kupčijo, šla sem, in v meni je vse umrlo. Odtirali ste me od doma, prišli ste in ste mi ubili mladost. Ni dosti lepega na nji, a bila je moja z vso svojo žalostjo in v vsem svojim veseljem. Stopili ste s trdnimi in težkimi nogami na moj vrt in mi pohodili vse moje lepe cvetlice. To ste mi storili, in zato ne morem biti rada tu pri vas."

Uthnila je. Tudi zunaj je utihnila pesem in ugasmil ogenj. Zavlada je temna tihota, ki jo je dramilo sopenje razburjenih prsi. Na veliki brajdi, ki je preprežala zidnico od vseh strani, se je oglašal črček: Črn-bel — črn-bel — črn-bel...

"In potem," je začela Lenka, "mi očita oče brezdolje. Tudi Jože mi je očital prej ravno tisto. Ali čba vesta, da sem prinesla s seboj toliko, da mi ni treba služiti za deklo. In dekla nečem biti nikomur, to vama povem."

Stari je vstal s stola.

"Res je, da si prinesla nekaj, a pomisliti in vedeti moraš, da nisi prišla na beračijo, ampak na dom, ki ima nekaj in tudi nekaj premore! Če si bahaška ti, pa tudi mi lahko udarimo ob svoje, da zaženkeče in da se čuje daleč naokrog, da nisem brez srebra tu pri nas. In tako bi ostali tudi lahko brez te baharije."

"A zakaj ste prišli posej?"

"Ker smo hoteli gospodinjje in ne gospe!" odvrne stari. Nasloniti se je moral z obema rokama ob mizo, ker mu je pijača omeščala noge, da niso več stale trdno.

Jože se ni nadejal takega razgovora. Zljaj pa se mu je zadelo, da je morda bolj prav, ako si razlaga Lenkino potrptost z očetovega stališča. Saj ni tudi njega nihče vprašal, ali hoče Lenko. Vse so storili tako, kakor da mora biti in kakor dn je tako odločeno. Ako si je pa zaželel Lenke on in se je čutil poleg nje srečnega — zakaj bi bilo z Lenko drugače? Ali je tako slab in toliko preprost človek, da ne more poleg nje živeti in da ji je žal, ker se mu je vdala? On da je preprost človek? Preprost? To je resnica. Koliko mu je pravila Lenka reči, ki jih ne ume, ker jih ni nikoli slišal. Kar zna, to mu je dalo tisto skromno šolanje, a ona je bila v večji meri seznanjena z izobrazbo. Zato mu je bilo poleg nje zmeraj tako, kakor da stoji Lenka visoko nad njim, on pa da ji je vdan z vsem srcem in poslušen vsaki njeni besedi. In poslušen bi bil vsaki njeni besedi — ali ničesar mu ni ukazovala, ničesar si ni želela od njega. Bila je vedno tako hladna.

"Gospodinja in ne gospe!" je ponovil stari.

"Dobro!" je odgovorila Lenka, "a gospa sem tudi lahko! Saj ni gospa samo tista, ki živi v velikem mestu, tudi pri vas sem lahko to. A svoj dom hočem imeti, kakor si ga mislim, da bi živila v njem zadovoljno. Ali kako, ko nismo ustvarjeni drug za drugega? Po raznih potih smo hodili, različno so nam ustvarjena arca, in potem je prišla hipoma ukazujoča beseda, in združili so se popolnoma tuji ljudje."

"Ako bi se združili znani ljudje, bi bilo morda bolje, kaj?" jo je vprašal s sirovim glasom stari.

"No, ali naj povem tudi te tvoje misli?" Lenka se je obrnila k svojemu možu.

"Glej, Jože, nikomur nisem hotela nič žalega, in zdaj me brez potrebe in brez vzroka zbada tvoj oče. Zakaj sem bila otožna, to veste, ker ste hoteli zvedeti. Kdor preudari vse, kar sem povedala, si utegne prav razložiti moje razpoloženje. Pustite me zdaj lepo v miru, in prizadevala si bom, da ti bom žena, ki boš lahko živel poleg nje. Ako ne, potem boste sami krivi, če se bomo večkrat razgovarjali tako kakor nočoj. S tem preženemo iz hiše mir in potem bomo imeli življenje, kakršnega smo si zaslužili."

"In še nekaj," je ječjal stari, "kaj pa potem, ko bi se našli popolnoma znani ljudje? Ha, na primer tisti..."

Jože je stopil tik pred očeta.

"Zdaj je tega dovolj, oče! Iz vas govori vino!"

"In v njem je resnica, resnica," je govoril stari, in oči so se mu začele zapirati. Prihajal je spanec, blagi tolažnik.

"Pojdimo spat!" reče Jože in odgrne odejo s postelje, postlane na tleh.

Lenka je odšla v sobo in zaprla vrata za seboj. Se pozno v noč se je oglašal črček. Zljaj in zdaj je kje nad trtjem počil strel zvestega čuvaja, ki čuva gradnje pred tatovi in lisecani.

XIII.

Lenka ni mogla spati. Soparno ji je bilo v temni sobi, zato je odprla okno. Lepa jesenska noč je sanjala zunaj. Trepetajo je na nebu brezbrojno zvezd. Daleč tam se je ena utrhnila. Dolg, blesteč žar je zagorel na nebu in zopet ugasmil. Lenka je iztegnila roko, kakor da hoče prestreči

jasni utrinek. Bilo ji je žal svetle zvezde, ki je gorela in tako naglo ugasmila. Tudi v njenem srcu se je užgala lučica, da ji sveti na življenja pot in da jo ogreva in osrečuje, ali ugasmila je tako nepričakovano hitro. Kdo ve, da je nočoj ugasmila zvezda na nebu, da se je spustila iz sinje višave in se potopila v temo? Kdo jo pogreši jutri zvečer med milijoni drugih zvezd, ki bodo svetile takisto jasno in veselo in pozabile, da jim je umrta sinoči sestra? In kdo misli na Lenko, ki se ji je okrenila pot iz svetlega žara mladostnih sanj in upov in ki drži zdaj v temo? Takisto veselo živi svet okolo nje, nihče ne vpraša, kam je šla Lenka, nihče ne pozveduje, kako ji je. Med milijoni srečnikov se potopi in izgubi srečna bridkost. Zanjjo ve samo oni, ki jo nosi v srcu.

Lenka je zopet legla na posteljo. Silila se je, da bi zaspala, a ni bilo spanca, blagodej tolažnika. Dolgi so bili trenotki, enaki večnosti, trpljenja polni. Spomnila se je Lenka, kako ji je časih tožil oče, da ne more spati in kako dolgo so tako noči, enake večnosti, polni trpljenja. Kaj bi počela, ako bi se vstila noč za nočjo — vse enake tej, vse neskončno dolge, enake večnosti, trpljenja polni?

Zopet je vstala. Glasno je zaropotal stol, ki se je zadela vanj. Ustrašila se je Lenka in naskočila, je-li se zbudila ona dva, ki spita v sosednji sobi. Nič se ni ganilo. Dolgo, zatočeno dihanje je pričelo, da mirno počivata mož in oče. Ko bi mogla tudi ona tako in ke bi prenehalo tudi dihanje, da bi spala, kakor ji spita oče in mati!

Svetlo so gorele zvezde, kakor bi se ozirala skozi neskončno majhna okence sama zlata nebesa na zemljo. Ali jo gleda tudi mati? Ali jo vidi, kako daleč je od njenega groba in ali ve, kako rada bi bila čisto blizu njega? In zadelo se ji je, da je razpet nad zemljo tisti plašč, ki so z njim prekrili očetovo rakev. In kakor da se odgrinja pred njo temna zavesa, tako se ji je jasneje ertal pred očmi očetov obraz, ves pretvoren, z osteklenimi očmi, grozan, vreden usmiljenja. Kako gledajo zdaj njegove oči? Ali se je usrdilo srce, ali počiva v nevzdržnem pokoju z materinim vred?

"O, ti moj Bog!"

Zavzdihnilo je srce; odrgalo se je od zemlje, do zvezd je poletelo, tja k luči, ki je blaga in dobra.

Čimbolj je izginjala noč. Za gorami se je dramilo jutro, njega bliskoviti pogledi so razganjali temo in pripravljali pot mlademu solncu. Bežale so sence, rdečelarna plast je priplavala na obzorje. Svet se je zbujal iz sanj, pomlajen, vos trepetajoč v svečem jutranjem hladu je kipel iz vlažnih meglice, ki so se plisale po dolinah, da je bilo videti, kakor da se iz morja dvigajo otoki, hrepenoči ogreti se v toplih objemih jutranjega solnca. Vesela pesem je priplavala iz dalje, vedno več je bilo čuti glasov. Do zidanic je priplul val novega življenja, udaril je ob zanjute oči, da so izpregledale in se predraučile v blešku mladega jutra.

Vstala sta tudi Jože in oče. Po prstih sta stopala, ker sta menila, da Lenka še spi. A ko je začela Lenka pogovor poleg sebe, je odprla vrata, ker se ji je hotelo vnet pod milo nebo.

"Ali nisem bil sinoči malo neroden?" jo je pozdravil stari in se popraskal za ušesi. "Preved ga je bilo večeraj. Tako naglo zmaga vino stares. Nič zato, Lenka, bo pa drugi drugače!"

"Kaj to de," je rekla ona, "zdaj je vsaj vse jasno med nami."

"In kaj sem pravzaprav blebetal?" je vprašal oče, "nekaj se mi sanja o ugibanju misli, pa nič ne vem, kako je bilo!"

"Bilo je, kar je bilo," reče Jože, "kadar govori vino iz vas, ste vedno nerodni."

"E," zamahne stari z roko, "pa pojdimo brž na delo, da bi preženemo iz glave muho in da nam jame lena kri veseleže teči po žilah."

"A meni dovolita," reče Lenka, "da grem domov k materi."

"Ali ti je dovolj trgatve?" vpraša Jože. Bil je videti otožen, takega ni videla Lenka še nobeno jutro.

"K materi moram, ker je sama doma. Tu opravite lahko tudi brez mene."

"Ali naj grem s teboj? Ali te naj spremlim?" jo povpraša mož.

"Saj nisem otrok, da bi zašla in se zgrabila. Ti imaš opravka tu, jaz ga dobim pri materi. Če ostanem še pri očetu..."

Umolknila je, ker je stal oče poleg nje.

"No, no," je začel stari, "ali sem te užalil, ali kaj je bilo sinoči?"

"Ne spominjajte me tega! Pustite me, da pozabim!"

"Vsi so stopili iz sobe."

"Z Bogom ostanita," se je poslovila Lenka. Stari je zavil za vogel, Jože ji je naročil, naj pozdravi mater.

Z naglimi koraki je stopala Lenka med tramoi po kolovozu navzdol. Jože je stopil nekoliko korakov za njo in obstal na griču. Solnce mu je sijalo v obraz, zato si je zaslonil oči z rokami in gledal za Lenko toliko časa, dokler se ni skrila za ovinkom. Ves čas je mislil, da še ozre nazaj in da mu pošlje z roko pozdrav. A Lenka se ni ozrla. Naglo je hitela, kakor da se ji mudi od njega. Ves dan je bil Jože molčeč. Jezil se je na očeta, ki je kriv, da je povedala Lenka resnico. Bolje bi bilo, ako bi je nikoli ne izvedel.

"In kakšno bo življenje zdaj?" se je spraševal.

Pri večerji sta sedela oče in sin sama.

"Sinoči ste rekli Lenki," je začel Jože, "da ne mara biti pri nas. Rekli ste, da je pregosposka, a mi da smo ji prekmečki."

"A to je bilo tisto!" se je domislil oče.

"In potem ste hoteli še nekaj povedati. Vprašali ste, kaj bi bilo potem, ko bi se našli popolnoma znani ljudje. Kaj ste hoteli reči s tem?"

(Dalje sledi).

Pisma naših vojakov.

Fort Douglas, Utah. — Ker večkrat čitam dopise v Provseti iz vojskih taborišč, sem se tudi jaz namenil nekoliko opisati naš novi dom.

Tukaj se imamo prav dobro. Večbamo se šest ur na dan, pet dni v tednu. V soboto in nedeljo smo prosti. Gremo lahko kamor hočemo, ker tukaj ne potrebujemo dovoljenja za naše pohode v mesto, ampak da smo ob enakih zvečer v postelji, pa je dobro.

Is nekoga taborišča na jugu sem čital dopis vojaka, ki pravi, da je vsakodnevno vidijo kako krilo. Naj se pride sem, tukaj jih imamo obilo vsake vrste, kakrni so kdo hoče izbrati. Mi jih vam nekoliko drage volje odstopimo, ker za nas jih je tako preveč. Prijatelj, tukaj se kar tepejo za vojake!

Do Salt Lake City imamo samo tri milje, kjer se shajamo vsak večer s Slovenci, ki jih je precej tukaj. Salt Lake City je jako prijazno, lepo mesto in tako blizu našega taborišča. Večkrat se tudi podamo v deset milj oddaljeno mesteca Midvale, kjer je tudi precejšnje število Slovencev, ki so zaposleni v toplnici. Z njimi se prav po "kranjsko" zabavamo.

Sedaj bom pa preskočil na Chicago, Minn., ker tam je moj stari dom, ki ga pa mislim za vedno zapustiti, ker imam tu mnogo več svobode, kot po ehisholmskih železnih rudnikih. Tu mi ni treba naložiti dnevno po petnajet vozov železne rade kot sem jo moral tamkaj, pa bom se ni bil zadovoljen, pač pa je zmajeval z glavjo, svetil z lučjo po prostoru in po svoji stari navadi rekel: "Fanta, malo sta napravila danes; ako ne mislita bolje delati, ostanita rajše doma." Tako se dela v ehisholmskih rudnikih v Minnesoti noč in dan. Delo, trdo delo in disciplinirano je v veljavi pri jaklarskem trnstu. Valed tega mi ni več za tak dom.

Podravljam vse zavedne vojake širom Amerike.

Rudolf Prevec, Co. H, 30th Inf. Fort Douglas, Utah.

Širom Amerike.

OSUMLJENEC PRILET.

Youngtown, Va. — Tukaj so prijeli Paul Novaka, doma iz Avstrije, ki je osumljen, da se je udeležil banditskega napada A. D. Farrella in Georg Jamesa pri Hillsvillu, Pa.

Policija izjavlja, da pograba še en list od štiripresene tolovajske deteljice.

ŽENE V DELAVNICAH.

Knoxville, Tenn. — Fulton kompanija je nastavila žene v delavnicah, ki nosijo delavske hlače pri delu s vrtnimi stroji. Kompanija izjavlja, da je nastavila žene, ker ne more dobiti delavcev.

To je mogoče, kajli kompanija plača 15 centov na uro in žene morajo delati 57 ur v tednu. Seveda za tako mesdo ne more kompanija dobiti delavcev in za to je najela žene.

"Kdo skrbi za otroke, ko matere delajo po deset ur dnevno in za nizko mesdo?" vprašuje "Knoxville Plain Dealer" in potem dostavlja: "Kakšna bo bodočnost teh deklet, ki opravljajo možko delo. Zakaj nekateri gobezdavi reformatorji v tem mestu ne govorijo v interesu teh malih namestnic delavcev?"

NOVA REFORMA V KAMENLJIBOL.

Trenton, N. J. — V državni ježi New Jerseyja uredevaljo nove določbe, od katerih upajo, da bodo poboljševalno vplivale na kaznjence.

Kaznjenci bodo odslej imeli tudi glas pri kazenski upravi. Izvolili bodo upravni odbor, svoje sodišče in paznike, ki bodo pasili, da se kazneni ravnaajo po predpisih.

BANDITSKA SMOLA.

Chicago, Ill. — Avtobanditje, ki so skozi ves teden gospodarili v Hyde Parku kot pred petdesetimi leti roparji v Abruchi, so napravili veliko zmoto, ko so ustavili detektivskega sarjenta Michael Twohiga, da ga oropajo. Ustavili so ga na Ellisovi ulici, a on je ta-

koj odprl ogenj nanje. Twohig sodi, da je rani enega ali več banditov.

Prečen so roparji ustavili Twohiga so oropali Daniela Turnerja za 55 centov.

Detektiv je videl, da se avtomobil bliža hodniku. Iz njega je skočil tolovaj, ki je imel z robcem zakrit obraz. Twohig je videl, da ima samokres v roki. Detektiv je pričel streljati nanj, ne da bi čakal na običajni banditski poziv: "Roke kviško!"

Banditje so zbežali.

V bolnišnici sv. Bernarda so pripeljali 19letnega Michaela Me Gillincudya, ki se nahaja v zelo kritičnem položaju. On trdi, da ga je obstrlel neki neznanec na vogalu Tri in petdesete ceste in Union ulice. Policija pa sodi, da mogoče pripada k banditom, na ktere je streljal Twohig.

KAMNOVAN, KER JE LOVIL NA SVOJEM POSESTVU.

Elkhart, Ind. — Čudna je postava v dršavi Indiana, ki prepevuje ubiti zajca na lastnem posestvu, četudi mu dela škodo. O tem se je prepričal Joseph Kavič, ko je ubil par zajcev, ki so jedli zelje na njegovem posestvu.

Sosedovi zajci so hodili v Kavičev solnik in ker besede niso nič pomagale, jih je Kavič nekaj ustrelil. Kavič je bil kamnovan na pet dolarjev denarne globe, ker ni imel lovskega dovoljenja.

VELEPOSTRNIKI BI RADI DOBILI DELAVCE MOČI PO CENI.

San Francisco, Cal. — Velepoststrniki v Kaliforniji stokajo, da jim primanjkuje delavnih moči za poljska dela, ker so bili mnogi mladi močje poklicani v narodno armado.

Delavski tajnik Wilson nazninja v svojem poročilu, da je med poljedeljskimi delavci v Kaliforniji valilka število Japoncev, ki niso podvrženi vojski službi.

Kaj pomani javkanje velepoststrnikov po delavskih močeh? Zvedeli bi radi veliko število delavcev v Kalifornijo, da bi imeli veliko delavsko rezervno armado na razpolago, s katero bi jim bilo mogoče znižati mesdo.

NESTERKOVEN SAMOMOR.

Denver, Colo. — 38-letna mrs. Margaret Manning se je vstrelila v prsi s šerifovega deputaja Ed. Allisona v pisarni Jamesa M. Quigriha, predsednika Midwest Creamery kompanije. Če bi Manningova bila sirota, bi se najbrž nihče ne brigal, kakšni vzroki so vplivali nanjo, da je segla po samokresu. Tako je pa policija takoj uvedla preiskavo, da dožene vzroke.

Quigrih obtožuje mrtvo Manningovo, ki je bila krasotica, da ga je zasledovala še več mesecev, zahtevala od njega denar in ogrožala njegovo življenje. Quigrih je prosil za policijsko protekcijo in dodeljen je bil Ed Allison, da ga varuje pred slabotno ženako. Ko je Manningova prišla, ji je Allison rekel, če ne zapusti Quigriha ve pisarne, da jo postavi iz nje. Na to je Manningova potegnala samokres, ga nastavila v usta in sprošila.

Mišliški oglednik meni, da je moral biti nekakšen boj pred samomorom, kar dokazuje zareza na desni strani ust Manningove, znamenja smodnika med kazalcem in palcem na roki, s katero je držala samokres.

POŠTA ZA SLEPARJI Z ZEMLJIBOL.

Los Angeles, Cal. — Tukaj so aretirali Charlesa Arnolda, blagajnika Della Land and Water kompanije v Utah. Obtožnica mu očita, da se je poslužil pošte v slepatske namene pri prodaji zemljišč v okraju Beaver, Utah.

Aretacijo je povzročilo šest kupcev, ki so tožili, da se jim vrne denar. Kupei so tožba dobili.

Arnold, ki je precej bogat, pravi, da ni bil v direktni zvezi s kompanijo, temveč je lastoval le delnice.

Pošta izjavlja, da je kompanija prejela najmanj \$400,000 od vlagateljev iz južne Kalifornije.

Po poročilu poštnih nadzornikov ima kompanija okoli 10,000 akrov sveta. Delničarji, ki so dobili tožbo, izjavljajo, da je svet uraden po 50 centov akter, plačeva-

li so ga pa po \$30 in po \$70 akter kot delež pri napravi za umetno namakanje sveta.

DELAVEC ZAVRATNO UMORJEN.

Pittsburgh, Pa. — 40letni Aaron Montana so našli ustreljenega. Ležal je blizu delavskega naseljsča John F. Casey kompanije, za katero je delal. Neznani rilec ga je ustrelil šestkrat v lebet. Pri Montanu so našli \$430 šepu.

STAVKA DRAGULJARSKIH DELAVCOV.

Chicago, Ill. — Iz St. Louisa, poročajo, da v stavki draguljarskih delavcev ni spremena Stavkokazev ni, dasiravno traja štrajk že sedem tednov. Mnoštva štrajkarji so dobili delo v drugih industrijah, kar pojačuje organizacijo draguljarskih delavcev.

Iz Clevelanda poročajo, da stavka končala na tak način, sta obe stranki zadovoljni.

Pogoji so sledeči: Priznanje unije.

Takojšnje desetodstotno plačanje mesde, nadaljno zboljšanje mezde sledi kasneje.

Čas in pol za nadčas. Po leti prične nadčas po 44 centov na delovni dan.

Draguljarski delavci so stavki enajst tednov v Clevelandu. Spje zdaj končan in v draguljarski industriji je sedaj mir.

KOLIKO ČLANOV I. W. W. ARETIRANIH V KANSASU.

Topoka, Kans. — Zvezni uradniki so aretirali v glavnih stavki v Augusti, El Doradu in drugih mestih do 3,000 članov I. W. W.

V splošnem sodijo, da se šteje v par dneh še pomnoži, ker nastljujejo z aretacijami.

V Kansas Cityju so aretirali nad 50 članov I. W. W., v Augusti, Kans., pa 15.

NE POSLUŠAJTE NEUMNIH GOVORIC.

New York, N. Y. — Maloprneži so rastrošili laž, da primanjkuje soli in žgalič. Posledica laži je bila da so gospodnje pridno kupovale sol in v galice, dokler res ni nastala časno pomanjkanje. Tako hudo mušni in malopridni ljudje izražajo vojno, da uganjajo malovredne žale.

DEJANJE BLAZNE MATER.

Baltimore, Md. — 54letna mrs. Edwin A. Skinner je pobežnila iz bolnišnice, v kateri so jo imeli opazovanju, ker se ji je mečala. Ko je prišla domov, je dala svojo sinovoma v starosti 3 in 5 let strup, potem ga je pa še sama vžela. Dečka sta umrla nekaj ur kasneje, mater so pa prepeljali v bolnišnico in zdravniki izjavljajo, da ne okreva.

Razno.

KOLIKO IMA MOHAMEDANCI CEV.

Odkar se Osmani borijo na strani centralnih držav in je na povedana sveta vojna, je to vprašanje važno, na katerega ni lahko odgovoriti. Dober poznavalec amer. Davis Tritsch, se peča sedla s tem vprašanjem v listu "Islandski Svet", ki sta ga ustanovili Sejk Abdul Aziz, Schaameh in Abdul Malik Hamza Bej. Glede Turčije imajo precej natančno število mohamedancev, medtem ko so pred kratkim povprečno cenili da živi v Maroku med 8 in 26 milijonov teh vernikov. Po zadnjem baje bolj skrbnem in natančnem štetju so jih izkazali le tri in pol milijona. Pa tudi prebivalstvo Allghainstana in južne Arabije je zelo podočevali. Valed tega je nastala različna splošnega ljudskega štetja v Aziji na milijone. Kakor izkazuje misijonska medodra knjiga, šteje Afrika letos okroglo 158 milijonov prebivalcev, med temi 51 milijonov mohamedancev. Skupnih mohamedancev bi bilo (po omenjenem viru) okoli 217 milijonov. Tuda Davis Tritsch gre še više; za leto 1914 jih omenja za Afriko najmanj 53 milijonov, Azijo najmanj 173, največ 210 milijonov. Avstralijsko Oceanijo 20,000, Evropo 9,145,000. To bi bilo tedaj najmanj 245 in največ 319 milijonov.